

Een nieuwe kijk op gebed

Door: George Addair

Bijbelverzen komen uit de NBG-vertaling

Van de vele onderwerpen die een mens omringen in zijn zoektocht naar Schriftuurlijke waarheid, is er geen enkele zo misbruikt als het onderwerp gebed. Er is misschien wel meer bijgeloof en traditie op dit gebied dan op elk ander terrein van de religieuze mens.

Bidden uit angst of hebzucht

Bidden is iets dat wordt gedaan door miljoenen mensen, maar dat door relatief weinigen wordt begrepen. Een analyse van het gebedsleven van de velen die zich ermee bezig houden zal een verwarrende reeks van methoden en motieven voor gebed onthullen. In mijn ervaring met kerkgangers heb ik ontdekt dat angst het voornaamste motief voor gebed is. Velen bidden voor het eten, ingegeven door een diepgewortelde angst dat er iets ergs zal gebeuren als ze het zouden nalaten.

Diezelfde mensen vertelden me ook dat ze bang zijn om 's avonds te gaan slapen, tenzij ze eerst hadden gebeden. Diezelfde angst komt tot uiting in dit kindergebed:

*"Ik ga slapen, ik ben moe, 'k sluit mijn beide oogjes toe.
Here, houdt ook deze nacht over mij getrouw de wacht.
't Boze dat ik heb gedaan, zie dat Here toch niet aan.
Schoon mijn zonden vele zijn, maak om Jezus' wil mij rein."*

Een dergelijk gebed wijst op een altijd aanwezige angst en een noodzaak om God elke dag te vragen om "de ziel te redden." De bedoelingen van hen die op deze manier bidden moeten we niet in diskrediet brengen, maar het is duidelijk dat er tenminste twee problemen zijn: De ware aard van God wordt niet begrepen en het Schriftuurlijke onderwerp van gebed evenmin.

Bidden vanwege een angst voor God is inderdaad bidden met een foute veronderstelling. Een eerbiedige vrees is noodzakelijk voor een gezond geestelijk leven, maar een laffe angst lijkt elke daad van aanbidding zinloos te maken. Hoe vreemd het ook op sommigen overkomt, angst is voor de meeste mensen een van de voornaamste, zo niet dé voornaamste reden om zich bezig te houden met religieuze activiteiten.

Tijdens getuigenisdiensten in de kerk waar ik ooit voorganger was, vroeg ik mijn mensen om te getuigen van wat voor hen de belangrijkste reden was om naar de kerk te gaan en God te dienen. Op een paar uitzonderingen na, meldden deze aardige mensen dat het voornamelijk was uit angst voor "de hel." Dit is niet meer dan natuurlijk voor de mens in zijn eigenliefde en zijn zoektocht om te overleven. Maar zodra een mens zich gaat verdiepen in God en de Schrift, zouden de liefde en genade van God de overhand in zijn hart krijgen en zijn eigenliefde worden vervangen door het wegcijferen van zichzelf, en zijn zoektocht voor overleving worden geplaatst in de handen van onze soevereine God.

Een andere belangrijke reden waarom mensen bidden is hun hebzucht. Velen bidden voor welvaart, een nieuwe auto, een huis, zelfs vakanties. Naar aanleiding van verzen als "**Bidt en u zal gegeven worden**" (Matteüs 7:7), ondergaan zij de ene teleurstelling na de andere totdat ze uiteindelijk helemaal niet meer in gebed geloven. Een veel voorkomend onderwerp van discussie is: "gebeden die verhoord worden en gebeden die niet verhoord worden." Zelfs de basis van een dergelijk onderwerp is on-Schriftuurlijk, want het onthult een verkeerde opvatting van gebed en een gebrek aan begrip van Gods huidige doel.

Het is waar dat vele dingen die gebeuren en die het etiket dragen van beantwoord gebed, zouden gebeuren, of er nu wel of niet voor gebeden werd. En evenzo gebeuren vele dingen waarvoor oprecht werd gebeden helemaal nooit. Deze feiten helpen met de vorming van het "mysterie" rondom gebed en zetten de gemiddelde mens aan tot de gedachte dat het een onderwerp is dat hij niet kan doorgronden. Als gevolg daarvan leeft hij voortdurend in het bijgelovige gebied van gebed omdat hij het niet kan begrijpen. Gebed begrijpen en de relatie ervan met de mens en onze soevereine God, geeft aan dat het nooit de bedoeling was, Schriftuurlijk gesproken, om te worden gebruikt zoals het tegenwoordig wordt gebruikt.

Tegeltjeswijsheid

Toen ik nog heel jong was had mijn moeder een tegeltje aan de muur hangen, dat zei: "Gebed Verandert Dingen." Ik herinner me dat ik veel van die tegeltjes heb zien hangen aan de muren van vele huizen in de heuvels van West Virginia, USA, waar ik geboren en grootgebracht ben. Dit kleine berichtje wordt als absolute waarheid beschouwd door de grote menigte van kerkmensen, ondanks dat hun dagelijkse ervaringen laten zien dat dit geen standaard regel is. Ondanks dat ze hier rotsvast in geloven hebben ze nog altijd geen weet van de antwoorden op vele gebeden en ze kunnen nooit zeggen of de dingen die gebeuren beantwoorde gebeden zijn of dat ze toch wel zouden plaatsvinden.

Er zijn op alle terreinen voorbeelden te over om dit feit te bevestigen. De Nationale en Wereldraad van Kerken heeft herhaaldelijk opgeroepen tot wereldwijde gebedsessies om bij God te pleiten voor vrede op aarde. En toch, de situatie in de wereld wordt gestaag slechter... net zoals de Schrift dit voorzegde. De president van de VS heeft in het verleden elke Amerikaan aangespoord om deel te nemen aan een Nationale Dag van Gebed... om God te smeken om vrede te geven aan de wereld. En het lijkt erop dat de talloze miljoenen vrome gelovigen, die deelnamen, volledig werden genegeerd, want sinds die tijd zijn duizenden Amerikanen omgekomen in de strijd op vreemde bodem.

Het klassieke voorbeeld van onbeantwoord gebed wordt gevonden in de pogingen van de Christenheid om de wereld te bekeren. In de voorbije eeuwen hebben miljoenen mensen talloze miljarden gebeden uitgesproken om God te vragen om de verlorenen op deze wereld te redden. De invloed en macht van honderden gigantische, kerkelijke organisaties begeleidden deze gebeden, ondersteund door miljoenen mensen die mogelijk miljarden dollars hebben bijgedragen aan deze taak. Toch zien we meer onbekeerde mensen dan ooit tevoren.

Ieder van ons heeft op zeker moment dergelijke ervaringen ondervonden, zij het dan op kleinere schaal. En zeer waarschijnlijk heeft u zelf ook al uw bedenkingen gehad bij de voorbeelden die ik aanhaalde. Dit zou ons moeten aansporen om opnieuw de Bijbelse leer over gebed te gaan bekijken.

Omdat de mens van nature een schepsel is dat van vrede en welzijn houdt, zou hij dus graag een wereld zien waarin volmaakte vrede bestond. Maar aan de andere kant meldt de Bijbel in vele tekstgedeelten dat deze eeuw geleidelijk aan kwaadaardiger zal worden, totdat hij uiteindelijk wordt verslonden in het oordeel.

De gedachte, dat de gezamenlijke gebeden van alle heiligen ertoe zouden leiden dat God Zijn plan en doelstelling voor deze eeuw wijzigt, is dwaasheid. Het is verkeerd om voor iets te bidden waarvan God duidelijk heeft aangegeven dat het niet zal gebeuren. Nogmaals, er is geen Schriftuurlijke autoriteit gegeven die ons verzoekt er naar te streven om een mens uit "de hel" naar de hemel te bidden. En toch zijn dit twee van de voornaamste onderwerpen van gebed voor miljoenen mensen. Zo lang we door blijven gaan met bidden voor zaken waarvan de Bijbel al heeft gezegd dat ze nooit zullen gebeuren, zullen we nooit weten wat een echt gebedsleven inhoudt.

Kan gebed God van gedachten doen veranderen?

De Bijbel verklaart duidelijk dat God Zijn doelstelling voor deze eeuw en de komende eeuwen al heeft bepaald. De gedachte dat gebed God er toe zal aanzetten Zijn doelstelling te wijzigen is het plaatsen van de wijsheid en de wil van de mens boven de wijsheid en de wil van God. Efeziërs 3:11 vertelt ons dat God Zijn doelstelling al in gedachten heeft: **"naar het eeuwige voornemen [letterlijk vertaald: naar het plan der eeuwen], dat Hij in Christus Jezus, onze Here, heeft uitgevoerd."**

Het is verkeerd om aan te nemen dat Hij Zijn doel van dag tot dag bepaalt en het zo nu en dan bijstelt om de heiligen tegemoet te komen vanwege hun gebeden. Als Hij dat deed dan zou Hij net zo onevenwichtig zijn als de mens. En het zou zo vreselijk verwarrend zijn, omdat gelijkgestemde, oprechte mensen vaak bidden voor tegengestelde dingen. En hoe zou iemand ooit zeker van iets kunnen zijn als het voor een heilige mogelijk was door gebed God van gedachten te doen veranderen? In dat geval zou zelfs de Schrift onbetrouwbaar zijn.

Maar daar hoeven we niet bang voor te zijn, want verzen zoals 2Timoteüs 1:9 geven duidelijk aan dat God Zijn plan maakte vóór de eeuwen begonnen en verzen zoals Efeziërs 1:11 vertellen ons dat Hij **"in ALLES werkt naar de raad van zijn wil."** En dit ondanks de gebeden van de heiligen.

Laten we eens uitgaan van een hypothetisch geval. Laten we veronderstellen dat een man, volgens de traditionele theologie, verloren is. Het wordt volledig onderschreven door allen die in God geloven dat God de macht heeft om deze man te redden. Er wordt ook van uit gegaan dat God van deze man houdt en dat Hij wil dat hij gered wordt. Als God wil dat deze man wordt gered en als Hij ook de macht heeft om hem te redden, moeten wij dan geloven dat God hem niet zal redden, tenzij de andere heiligen voor hem bidden? Wat voor God zou een man tot "de hel" veroordelen, alleen maar omdat niemand Hem vroeg deze man te sparen?

Als u de gelegenheid had om het leven van uw buurman te redden, zou u dat dan nalaten omdat uw kind u niet vroeg om hem te redden? Ik kan geen enkel Schriftuurlijk bewijs vinden dat het idee ondersteunt dat God van gedachten zal veranderen of Zijn doel zal wijzigen voor iemand of voor een volk, alleen maar omdat iemand Hem daarom vroeg. De traditionele opvattingen over gebed zijn net zo inconsequent als de traditionele opvattingen over "de hel."

We zouden ons moeten verheugen in het getuigenis van Jakobus 1:17,18, dat ons vertelt dat God niet kan veranderen en **"Naar zijn raadsbesluit heeft Hij ons voortgebracht."** Ik zou bang worden als mijn lot bepaald werd door de gebeden van heiligen die vandaag zus denken en morgen zo. Vanwege de opvattingen die ik heb over de redding van allen en over "de hel", heeft een voorganger

ooit zijn gemeente opgedragen om op te houden met bidden voor mij en dat het Gods wil was dat zij daarmee zouden stoppen.

Ik heb vrome boeken gelezen die zeggen dat het mogelijk is om met God te worstelen in gebed totdat Hij van gedachten verandert of Zijn doel wijzigt. Stel je eens voor hoe ongemakkelijk het zou zijn wanneer je in een maatschappij leefde waar de wet van dag tot dag veranderde. Het besef hiervan zou ons moeten verheugen dat God niet door gebed veranderd kan worden, want het is juist Zijn standvastigheid die ons zekerheid geeft.

Vele opvattingen over gebed moeten herzien worden. De heersende gedachte is dat we God om iets zouden vragen en dan verwachten dat Hij erin zal voorzien. Dit reduceert God tot de status van onze slaaf of bediende. Gebed was nooit bedoeld als een middel om God onze wensen te laten vervullen of voor ons de boodschappen te laten doen. Dit is een misleidend en ontrendend denkbeeld. Een dergelijke poging is erop gericht dat God voldoet aan onze wil in plaats van dat wij voldoen aan Zijn wil. Het beste voorbeeld wordt gegeven in het gebed van Jezus - **"Doch niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt"** (Marcus 14:36).

Een van de beste verklaringen die ik heb gelezen met betrekking tot de Schriftuurlijke interpretatie van gebed, is die van John Gill:

"Wanneer God een biddend volk zegent, dan is dat niet vanwege hun gebeden, alsof Hij door hen van gedachten veranderde, maar het is voor Hemzelf en vanwege Zijn eigen soevereine wil en genoegen. Indien iemand dan zegt dat gebed dus geen zin heeft, dan zeg ik dat dit de manier en het middel zijn die God bepaald heeft voor het doorgeven van de zegen van Zijn goedheid aan Zijn volk. Want hoewel Hij Zich heeft voorgenomen, heeft verstrekt en heeft beloofd, zal Hij toch door hen worden gezocht en gebeden om hen te geven en het is een plicht en een voorrecht om te vragen. Wanneer ze zijn gezegend met een geest van gebed, dan kondigt dit voorspoed aan en het lijkt alsof God van plan was om hen de goede dingen, waarom zij vroegen, te geven, waarnaar altijd moet worden gevraagd met onderwerping aan de wil van God, zeggende: Niet mijn wil, maar de Uwe geschiede."

Dit laat al veel licht schijnen op het onderwerp gebed. God heeft een compleet plan voor de eeuwen gemaakt. Dit plan werd voltooid vóór de eeuwen begonnen. De vele facetten van menselijke ervaring waren in dit plan opgenomen. Sommigen waren voorbestemd om in het Christelijke Westen geboren te worden en sommigen in de afgelegen jungles. Sommigen waren voorbestemd om Joden te zijn in de aardse roeping, terwijl anderen uitverkoren waren voor het Lichaam van Christus. De dood van Christus was gepland als het middel van redding voor de hele mensheid.

Alles werkt volgens Zijn vooropgezette plan. Het was vanaf het begin Zijn bedoeling om zegeningen uit te storten over Zijn schepselen. Wat we niet uit het oog moeten verliezen is dat gebed het middel is waarvoor Hij koos om in veel gevallen de zegeningen te geven. Het is net zo zeker dat sommigen werden uitverkoren om te bidden als dat sommigen werden uitverkoren om bepaalde zegeningen te ontvangen. Gebed is net zo goed een onderdeel van Gods vooropgezette plan als elk ander onderdeel van Zijn universele plan. Het is net zo goed een onderdeel van Zijn plan dat sommigen bidden als dat sommigen koning zijn.

Wat is de zin van gebed?

Omdat de soevereine wil van God de volledige controle heeft over het gehele universum, inclusief de daden van mensen, zouden we terecht kunnen vragen: Wat is de zin van gebed? Waartoe werd het überhaupt ontworpen? Allereerst kunnen we er zeker van zijn dat gebed bestaat omdat God dat wilde. En elke keer wanneer we bidden, vervullen we Zijn doel, dat Hij voor ons ontwierp. De juiste houding in gebed is niet Hem smeken om te doen wat wij willen, of dat Hij Zijn wil ondergeschikt maakt aan die van ons, maar eerder dat wij doen wat Hij wil en onze wil ondergeschikt maken aan die van Hem.

We weten dat, volgens de Schrift, alle dingen uit God zijn. **“Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen”** (Romeinen 11:36). Als alle dingen uit God zijn, waarom dan nog bidden? Deze vraag wordt gesteld door hen die niet volledig in de soevereiniteit van God geloven.

Als deze critici het gevoel hebben dat het dwaas is dat wij bidden, indien God alles alleen bestuurt, en dat onze gebeden niets kunnen veranderen, dan zouden wij hen deze vraag kunnen stellen: Waarom bidden zij als God allang weet wat ze nodig hebben en wat ze zullen gaan vragen? Waarom woorden en gedachten aan God presenteren als Hij al weet wat zij denken? Waarom God ergens om vragen als Matteüs 6:8 zegt: **“want [God] uw Vader weet, wat gij van node hebt, eer gij Hem bidt”**? Logisch bekeken, lijken beide kanten van de zaak zwak te zijn. Maar wanneer we de zin van gebed begrijpen, dient geen enkele kant in diskrediet gebracht te worden.

**Gebed is niet bedoeld om God te informeren over dingen die we nodig hebben.
Het is niet bedoeld als een middel om God te voorzien van kennis of informatie.
Hij weet deze dingen.**

Gebed is een middel waarmee we gewoon aan Hem erkennen dat we ons bewust zijn van onze behoeften. Hij wordt geëerd door onze vragen. Het is niet in Zijn voordeel dat wij bidden, maar in ons eigen voordeel. Hij is al volmaakt. Gebed is een geestelijke oefening voor ons. God draagt ons op te bidden zonder ophouden (1 Tessalonicenzen 5:17). Lucas 18:1 zegt: Men moet altijd bidden. Deze gebeden zijn echter niet bedoeld om Gods doelstelling te veranderen, noch om Hem te inspireren tot een nieuw doel.

God kondigde aan dat bepaalde dingen zullen gebeuren. Hij heeft ook de manier waarop deze dingen zullen gebeuren aangekondigd. Hij heeft sommige mensen uitverkoren als leden van het Lichaam van Christus. Echter, Hij heeft ook de wijze ontworpen waarop zij dit zouden erkennen, namelijk door de boodschap van de Schrift. Hij riep niet alleen de persoon, maar Hij koos ook het middel waarmee de persoon geroepen zou worden. Dit geldt ook voor gebed. Hij kondigde niet alleen aan dat bepaalde dingen zouden gebeuren, maar Hij kondigde ook aan dat vele daarvan zouden gebeuren door gebed.

Gebed maakte net zo goed deel uit van Zijn universele plan als de gebeurtenis zelf. Hij kondigde het middel aan, maar ook de afloop. Het is geruststellend en geweldig om te weten dat Hij zo grondig is. Let nu goed op: Indien God niet van minuut tot minuut alle levensgebeurtenissen zou besturen... dat wil zeggen, als ze gewoon toevallig plaatsvonden, dan zou gebed sowieso geen enkele waarde hebben! Puur toeval zou er de oorzaak van zijn dat er dingen gebeurden of niet, ondanks uw gebeden. Maar indien God alles bestuurt, dan hebben gebeden een plaats in Zijn Goddelijke orde der dingen.

In Ezechiël 36:36,37 lezen we een belangrijk voorbeeld van deze waarheid. In vers 36 belooft God onvoorwaardelijk het toekomstige herstel van Israël. Maar, in vers 37 zegt Hij dat Hij zal eisen dat Israël bidt voor dit herstel: **"Zo zegt de Here HERE: Ook dit zal Ik Mij door het huis Israëls laten afsmeken om hun te doen..."**

Gods ontwerpen kunnen niet worden veranderd en ze zullen voltooid worden door de middelen die Hij verordent, in dit geval door toedoen van gebed. Dit is de schoonheid van Zijn doel. Wij kunnen bidden met vertrouwen omdat Hij bepaalde dingen heeft beloofd.

Jeremia 15:1 zegt dat zowel Mozes als Samuël baden voor datgene wat God niet voor hen kon doen. Gods doelstelling kan niet worden veranderd door gebed. Jezus bad op de juiste manier. Hij bad voor dingen waarvan Hij al wist dat ze zouden gebeuren. Zie Johannes 17, met name de verzen 5 en 11. Zie Jakobus 5:17,18, in samenhang met 1Koningen 17:1 en 18:42, waar Elia, zelfs toen hij wist dat het zou gaan regenen, toch nog bad om regen.

In 2Korintiërs 12:7-9 bidt Paulus driemaal opdat de doorn verwijderd mocht worden uit zijn vlees en hij wordt afgewezen.

De juiste manier van bidden

Er kunnen nog andere verzen van de Schrift geciteerd worden die ons bijlichten op het onderwerp van gebed. Jakobus 4:3 vermeldt dat sommige gebeden niet beantwoord worden omdat het verkeerde gevraagd werd. Johannes 16:23 zegt dat alles wat in de naam van Jezus gevraagd wordt, wordt gegeven. Sommige mensen gebruiken dit vers als een middel om van alles en nog wat te vragen. Ondanks dat dit vers voornamelijk van toepassing is op de eeuw van het *Koninkrijk der Hemelen*, kan er toch veel waarheid in gevonden worden met betrekking tot gebed.

Wat betekent iets vragen in Zijn naam? In Zijn naam iets vragen is vragen volgens Zijn wil. Het betekent dat Hij datgene vertegenwoordigt waarom wij vragen. Het verzoek moet in overeenstemming zijn met wat Hij is en met wat Hij wil. Het gaat erom dat onze wil aan de kant gezet wordt. Als u een ambassadeur voor Nederland was in het buitenland en u moest spreken uit naam van Nederland, dan zou u alleen kunnen spreken op het terrein van wat Nederland wilde en zou kunnen vervullen, of zou willen vervullen, anders zouden uw woorden geen enkele betekenis hebben.

Het is noodzakelijk dat we weten wat het betekent om iets te vragen in Zijn naam. Het betekent meer dan alleen die woorden uit te spreken. Eigenlijk geeft de Schrift zelf opheldering: 1Johannes 5:14 legt dit punt heel goed uit - **"dat Hij, indien wij iets bidden naar zijn wil, ons verhoort."** Ziet u, wij kunnen slechts, op welk moment dan ook, aan de Vader vragen wat Christus zou vragen.

Gebed is in de eerste plaats een daad van aanbidding en verering tot God. Het is bedoeld om glorie aan Hem toe te kennen. Als uw gebeden dit eenvoudige patroon volgen en u deze dingen in gedachten houdt, dan geloof ik dat uw gebeden Schriftuurlijk zullen zijn. Een voorbeeldvers om na te volgen is Jesaja 42:8 - **"en mijn eer zal Ik aan geen ander geven."**

Toen ik studeerde aan de Bijbelschool stond ik met mijn mond vol tanden als het over gebed ging. We hadden meer ervaring met onbeantwoorde gebeden dan met beantwoorde gebeden. We bespraken het onderwerp ijverig in de klas om er een reden voor te kunnen vinden. De discussies hadden als resultaat dat ik een lange lijst met redenen opstelde.

Er stonden dingen op zoals: openlijke zonden, verborgen zonden, zonden van nalatigheid, zonden met betrekking tot geld, gebrek aan volledige toewijding, egoïsme, te weinig getuigen, te weinig

Bijbelstudie, liefde voor de wereld, niet lang of krachtig genoeg bidden, niet beleden zonden, enz. enz. De lijst werd zo zorgelijk en zo lang, dat ik mijn leraar eens vroeg hoe een mens ooit aan al deze eisen tegelijkertijd zou kunnen voldoen, helemaal als hij zich niet bewust was dat al deze problemen in zijn leven voorkwamen. Hij antwoordde dat ik meer en langer moest bidden en dan zou God uiteindelijk de dingen laten zien waarin ik tekort schoot, zodat ik tenslotte terecht zou komen op "gebedsgrond."

Pas toen ik de modelgebeden van de apostel Paulus ontdekte in Efeziërs 1:15-23 en 3:14-21, begon ik het onderwerp gebed voor de huidige tijd te begrijpen. Ik verwijs u naar deze twee gebeden. Let op de manier waarop Paulus eer en dankzegging betoont voor wat God al heeft gedaan voor ons, in plaats van een lijst met verzoeken op te stellen.

Als we ten volle geloven dat God ons leven en onze toekomst leidt, dan kunnen we niets anders dan Hem prijzen voor wat Hij gedaan heeft. Er blijft nog maar weinig te wensen over. En als we toch nog om iets vragen, laat het dan wijsheid zijn en begrip van Zijn roeping van ons, waar Paulus naar verwijst in Efeziërs 1:16,17. Deze manier van bidden is Schriftuurlijk en geestelijk. Het is het patroon dat vandaag de dag gevolgd dient te worden.

Dit onderwerp is veel te groot om in een enkel artikel te behandelen en daarom zult u merken dat ik verschillende gedachten en verzen niet behandeld heb. Ik vertrouw er echter op dat deze eerbiedige overdenkingen voor u van nut zullen zijn.

Vertaling: Anke Pronk-Waterlander

www.pronk-stukjes.nl